

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE
RURALĂ - AUTORITATEA DE
MANAGEMENT PENTRU PNDR
Bd. Carol I nr 2-4, sector 3
București, cod poștal 030163

DATE DE CONTACT
T +40(21) 307 8588
F +40(21) 307 8554
www.madr.ro

SUBGRUPUL DE LUCRU 1.3
Intervenții în domeniul agricol - finanțate din Pilonul II PAC (măsurile de
investiții și alte intervenții în domeniul agricol
Managementul riscului
19 noiembrie 2021

MINUTĂ

În data de 19 noiembrie 2021 s-a desfășurat, prin intermediul Zoom în format videoconferință, reuniunea subgrupului de lucru Intervenții în domeniul agricol finanțate din Pilonul II PAC, referitor la consultarea membrilor grupului de lucru privind fișele măsurilor din cadrul Planului Național Strategic.

Reuniunea face parte din seria consultărilor cu privire la intervențiile propuse prin PNS pentru perioada 2023-2027 atât pentru pilonul I - plăți directe și intervenții sectoriale, cât și pentru pilonul II - dezvoltare rurală.

Astfel, procesul de consultare se adresează celor 12 subgrupuri de lucru în care sunt reuniți peste 160 de parteneri economici și sociali pentru consultarea tuturor intervențiilor care vor fi incluse în PNS.

În deschiderea reuniunii, domnul secretar de stat Marius Micu a prezentat succint informații privind alocarea și stadiul lucrărilor privind fișa din cadrul Planului Național Strategic, referitoare la gestionarea riscurilor. Astfel, componenta de management al riscurilor beneficiază de o alocare de 50 milioane Euro.

Domnul secretar de stat a precizat că a fost constituit un grup de lucru privind elaborarea sistemului de gestionare a riscurilor din agricultură, ale cărui lucrări avansează destul de anevoios.

Totodată, este important de avut în vedere corelarea cu impactul schimbărilor climatice. Un alt aspect important vizează numărul insuficient al asigurătorilor, cât și limitarea în ceea ce privește riscurile și acoperirea oferită de asigurări ori excluderea unor regiuni.

Și în exercițiul anterior de programare a existat posibilitatea implementării fondurilor mutuale, MADR elaborând legislația în acest sens și introducând în PNDR o măsură specifică.

În acest sens, trebuie avute în vedere și analizate inclusiv problemele care au împiedicat implementarea fondurilor mutuale. Astfel, începând cu 2019, alternativa a fost managementul riscurilor, respectiv submăsura 17.1.

Pentru 2021, alocarea aferentă sesiunii pe această submăsură a fost de 31 milioane euro, sesiunea urmând a se încheia în 16 decembrie. Până la acest moment au fost înregistrate 7.113 solicitări, iar valoarea solicitărilor se ridică la 14,35 milioane Euro.

Doamna Adela Ștefan - director AM PNDR a trecut în revistă elementele propunerii de intervenție privind plata primelor de asigurare, cu finanțare din FEADR. În noul context european, legislația prevede integrarea tuturor tipurilor de intervenții atât din Pilonul 1 cât și din Pilonul 2 în cadrul Planului Național Strategic (PNS).

Astfel, la nivelul PNS va exista o abordare integrată a managementului riscului, pe lângă această intervenție propusă pentru dezvoltare rurală, vor fi propuse și intervenții sectoriale din Pilonul 1, pentru sectorul legume-fructe și cel vitivinicol. În plus, a fost propus criteriul privind prioritizarea proiectelor sau solicitanților care utilizează instrumente de gestionare a riscului în cadrul intervențiilor de investiții în ferme.

Complementar, prin intermediul intervențiilor de informare și consiliere sunt prevăzute acțiuni privind conștientizarea fermierilor cu privire la importanța adoptării și utilizării instrumentelor de gestionare a riscurilor la nivelul fermei.

Totodată, doamna Ștefan a prezentat detalii privind fișa intervenției. Astfel, alocarea publică propusă este de 50 milioane euro din FEADR și de la Bugetul de Stat. Obiectivul specific (OS) vizat de intervenție este OS 1, respectiv sprijinirea veniturilor viabile ale fermelor și a rezilienței sectorului agricol.

Indicatorii asociați acestei intervenții, respectiv de realizare, vizează numărul de unități acoperite de instrumente de gestionare a riscurilor care beneficiază de sprijin în cadrul Politicii Agricole Comune (PAC), iar indicatorul de rezultat are în vedere ponderea fermelor agricole acoperite de instrumente de gestionare a riscurilor.

Viitorul cadru de programare acordă o atenție aparte respectării indicatorilor planificați, astfel încât, încă de la momentul elaborării Planului Național Strategic este importantă o previzionare cât mai corectă a acestora.

În ce privește condițiile de eligibilitate, comparativ cu actualele prevederi ale submăsurii 17.1 au fost realizate simplificări, prin limitarea la condițiile obligatorii din Regulament care în viitor vor fi mult reduse.

Din actuala programare se păstrează condiția privind acoperirea pierderilor care depășesc un procent de cel puțin 20% din producția medie anuală a fermierului stabilită la nivel de sector de activitate.

Modalitatea de calcul a producției medii anuale este similară cu cea din actuala programare. În cazul fermierilor fără istoric al producției, se păstrează prevederile din actuala fișă a SM 17.1, respectiv producția medie anuală se stabilește de către societățile de asigurare în funcție de informațiile altor fermieri din zona limitrofă.

Metodologia de calculare a pierderilor poate fi realizată fie în baza evidențelor contabile sau pe baza indiciilor de producție.

Cea din urmă posibilitate a fost inclusă ca urmare a discuțiilor anterioare cu partenerii privind submăsura 17.1.

Referitor la riscurile eligibile, acestea vizează fenomenele climatice nefavorabile (arșița, seceta, inundații, ploi torențiale etc) și bolile animalelor. În ce privește bolile animalelor, este necesară demarcarea cu programele derulate de ANSVSA.

Domnul secretar de stat a subliniat că, în urma condițiilor meteorologice extreme, în perioada 2015-2020, suprafața cumulată (suprafețe suprapuse) afectată la nivelul țării a fost de 6,46 milioane hectare.

În cadrul sesiunii de întrebări, domnul Valeriu Tabără - ASAS a menționat necesitatea înființării unui fond de risc, aspect ce nu trebuie să fie doar responsabilitatea MADR și a fermierilor, ci

trebuie identificate și alte surse de finanțare, discuțiile privind un astfel de fond au demarat încă din anul 2000.

Un alt aspect de avut în vedere îl reprezintă despăgubirea fermierilor ale căror animale sunt sacrificate în cadrul pandemiilor sanitar-veterinare.

Domnul Dragoș Telehuz - APPR a subliniat necesitatea detalierii și extinderea unor termene și ariei de riscuri acoperite. Un alt subiect abordat a fost necesitatea alocării unui buget privind promovarea asigurărilor.

În plus, în cazul în care plafonul rămâne mic, co-finanțarea ar trebui să fie asigurată până la 70% astfel încât cei înscriși ulterior și dacă măsura devine populară să beneficieze de subvenție. A fost solicitată clarificare privind „evitarea supracompensării”.

Domnul Valeriu Tabără a completat cu informații referitoare la forma de asigurare și societățile de asigurare - astfel încât sunt necesare clarificări privind modul de lucru cu firmele de asigurare și relația cu fermierii asigurați.

Domnul Florian Ciolacu - Clubul Fermierilor Români a prezentat o serie de concluzii ale discuțiilor dintre asociațiile de fermieri cu privire la reglementarea măsurii de managementul riscurilor. Astfel, sunt analizate modele de management al riscurilor din alte state și importanța parteneriatului public-privat.

Este necesar să fie introduse măsuri care țin cont de evoluția către managementul riscului, pornind de la asigurările agricole.

Modelele de gestionare a riscurilor țin cont de parteneriate public-private, fie prin firme cu acționariat al firmelor de asigurări, fie prin crearea unui companii de stat.

Statele studiate privind sistemul de gestionare a riscurilor sunt Spania, Franța, Turcia, Israel, Statele Unite ale Americii și Italia, toate implicând parteneriate public-private pentru gestionarea riscurilor.

Toate aceste modele au fost constituite și au ajuns la eficiență optimă în timp.

În ultimii 3 ani, de când sunt subvenționate, asigurările s-au aflat pe un trend ușor crescător și au crescut ca finanțare. De asemenea, a crescut și suprafața asigurată. În 2021 este o creștere către 2,5 milioane de hectare suprafață asigurată.

Cu toate acestea, suma alocată este destul de scăzută în raport cu acțiunile prevăzute.

Domnul Ioan Jeleu - ASAS a menționat importanța asigurărilor și colaborarea dintre instituțiile publice și stimularea companiilor de asigurări. În alte state, participarea statului la sistemul de asigurări este condiționată de planuri de management la nivel local, prin măsuri care să conducă la reducerea riscurilor.

Este necesară o colaborare crescută inclusiv între Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor.

Domnul Marius Micu a subliniat că Planul Național Strategic va asigura un echilibru între toate sectoarele vizate.

În continuare, doamna Alina Bărbulescu - UNSAR a reluat câteva aspecte menționate anterior în cadrul discuțiilor privind submăsura 17.1 din actualul program, pentru care dorește confirmare, având în vedere condițiile de eligibilitate prevăzute și pentru noua intervenție, și anume: faptul că se pot prelua în polița de asigurare și producții mai mici sau mai mari, cu evidențierea acestei prime suplimentare în poliță ca fiind neeligibilă, iar cea de-a doua problemă, în cazul în care o suprafață este asigurată, iar riscurile sunt diferite, această poliță este eligibilă sau nu?

Urmare a celor menționate de d-na Bărbulescu, doamna Adela Ștefan a oferit clarificări precizând că: propunerea pentru viitoarea intervenție legată de condiția de eligibilitate vizează ca pierderea de producție medie să depășească 20% din media anilor anteriori și a fost inclusă mențiunea, că dacă în contractul de asigurare, procentul este diferit, eligibilitatea primei se raportează la condiția menționată în fișă și care derivă din prevederile regulamentului; întotdeauna, o primă eligibilă în cadrul intervenției trebuie să fie raportată la o pierdere mai mare de 20% din media anilor anteriori.

Restul detaliilor de implementare vor face subiectul unor reglementări ulterioare prin legislația națională subsecventă.

Domnul Cristian Găină - AMCOR a susținut propunerea reprezentatului ASAS privind definirea unor zone de riscuri generale, dat fiind că unele zone impun anumite polițe de asigurare. Astfel, este necesară structurarea unor zone de riscuri și procente pentru o aplicare unitară.

Totodată, este necesar un echilibru între beneficiar și asigurator și introducerea unor protocoale cu asiguratorii pentru definirea categoriilor de risc.

Doamna Cristina Cionga - APPR a atras atenția asupra posibilității realocării unui procent (1%) din anelopa financiară a Pilonului I în Pilonul II exclusiv pentru gestionarea riscurilor. Această acțiune ar aduce mai multă lichiditate în sistem.

Domnul Valeriu Tabără a intervenit prin aducerea în discuție a necesității corelării cu măsurile de mediu și cele prevăzute în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, în vederea diminuării riscurilor și sursele financiare alocate în aceste două programe.

Doamna Nina Gheorghiță - reprezentant LAPAR, a reamintit că înființarea grupului de lucru privind managementul riscurilor datează din luna august 2021. Rolul MADR nu trebuie să vizeze neimplicarea statului prin crearea unui fond mutual. În Franța, relația dintre fondul mutual și societățile de asigurări este una de complementaritate.

Numărul asiguraților trebuie mărit pentru a asigura dispersia riscurilor la nivel de țară. Totodată, a fost evidențiată problema creșterilor artificiale, respectiv "vânătorii de subvenții" și problemele generate de arendă.

Domnul Tabără a subliniat că, pentru următorul pas în ce privește asigurările, este necesară clarificarea problemei arende.

Doamna Aurora Gagu - CEC Bank a precizat că din punct de vedere al sistemului bancar, măsurile luate pentru gestionarea riscurilor prin subvenționarea primelor de asigurare sunt binevenite. Din discuțiile cu fermierii au fost menționate aceleași probleme precum cele prezentate în grupul de lucru. Este necesar un dialog susținut cu firmele de asigurare și reasigurare.

Doamna Gagu a ridicat posibilitatea subvenționării primelor prin suportarea directă din PNS a unui procent din valoarea primei datorate de fermier în vederea reducerii efortului financiar al acestuia.

Doamna Adela Ștefan a punctat că sistemul aplicabil în cadrul FEADR vizează rambursarea cheltuielilor, dar că vor fi analizate propunerile ridicate din perspectiva conformității cu regulile UE.

Ca răspuns la cele menționate în intervențiile vorbitorilor anteriori, reprezentanta UNSAR a precizat că organizația poate sprijini cu input din partea membrilor, dar nu poate veni cu o propunere de proiect în ceea ce privește fondul național de management al riscurilor în agricultură, ca urmare a regimului concurențial la care trebuie să ne raportăm și a recomandării avocaților specializați.

Doamna Nina Gheorghiu a reiterat necesitatea dezbaterii contractului de arendă și importanța organizării unei consultări pe acest subiect anul viitor. Problema arendei este strâns legată și de asigurarea agricolă.

Față de acest aspect, dl secretar de Stat Micu a precizat că înțelege problema ridicată privind reglementarea contractului de arendă, dar acest aspect nu poate fi clarificat în cadrul acestui grup de lucru care este dedicat exclusiv aspectelor de management al riscului.

Domnul Florentin Bercu - UNCSV a punctat problema riscurilor catastrofice în agricultură și necesitatea creării unui instrument de managementul riscurilor, flexibil, actualizat și completat, până în anul 2027. O soluție, după cum a mai fost menționat în cadrul discuțiilor, ar fi asigurarea standard care cuprinde principalele 3-4 riscuri (arșiță, secetă, boli). Acest tip de asigurare standard poate fi un model ajustat sau similar cu PAID-ul pentru locuințe.

Domnul Bogdan Chiripuci și doamna Georgiana Rusu (Clubul Fermierilor Români) au susținut mărirea bugetului pentru această intervenție. Din 2019 până în 2021, numărul fermierilor care au accesat submăsura a crescut foarte mult. Astfel, asiguratorii au fost nevoiți să-și mărească sfera de riscuri.

Referitor la elaborarea unui sistem conform PAID-ului, trebuie acordată o atenție deosebită normelor de aplicare.

În acest sens, domnul Micu a precizat că este necesară definirea liniilor de intervenție și a direcțiilor de acțiune; până acum este clară doar compensarea primelor de asigurare.

Domnul Viorel Marin - ANAMOB/PROAGRO a propus două tipuri de măsuri, cu grad de flexibilitate. Astfel, o măsură care să aibă în vedere asigurarea prevenției, prin implementarea unui sistem digital, de anticipare a unor prognoze de risc și de estimare a potențialelor daune, pe toate tipurile de risc, pe producția vegetală și zootehnie.

A doua măsură se referă la un sprijin pentru investițiile producătorilor agricoli în instrumente de gestionarea a riscurilor agricole, care poate include și polița de asigurare.

Domnul Alex Dimescu - COOP RO a subliniat necesitatea unei asigurări simple, stabile, ușor de înțeles de către fermieri și ușor de implementat, practic trebuie un proiect național privind gestionarea riscurilor catastrofice în agricultură.

Domnul Horia Lupu - AGRA ASIGURĂRI a solicitat extinderea sau adăugarea de noi riscuri, o detaliere mai clară a riscurilor din submăsură. De asemenea, au fost solicitate clarificări cu privire la indicii de producție și care sunt produsele pe care le pot dezvolta asiguratorii pentru această intervenție.

Doamna Liliana Piron - LAPAR a menționat creșterea numărului de participanți la asigurări și creșterea bugetului, precum și implicarea statului - MADR ca arbitru și mediator. În ceea ce privește transferul de cunoștințe, o sursă poate fi identificată în bugetul AKIS.

În încheiere, domnul secretar de stat Micu a precizat că bugetul disponibil pentru FEADR este limitat și orice suplimentare presupune realocarea de fonduri de la alte intervenții, dintr-un sector de unde de asemenea este o nevoie identificată. Gestionarea bugetului trebuie făcută în mod echilibrat. Propunerea de creștere a bugetului vine din partea asociațiilor de fermieri, conturându-se astfel ideea că fermierii acceptă să-și ia din plata subvențiilor o parte din bani, nu foarte mulți, pe care să-i aducă în intervenția de gestionare a riscurilor, urmând a se aduce o completare a tuturor celorlalte elemente de care depind riscurile, respectiv legea arendei, toate discuțiile din acest grup, etc.

Referitor la posibilitatea transferului de la Pilonul 1 la Pilonul 2 către această intervenție, acest lucru este posibil doar într-o anumită formulă: statele membre pot alocă un procent de max. 3% din plățile directe, care ar urma să fie plătite unui fermier ca și contribuție a fermierului la un instrument de gestionare a riscului, care să fie finanțat din FEADR. Această posibilitate este un element de noutate și care rezolvă o problemă de bază în ceea ce privește participarea

fermierilor la gestionarea riscurilor, în sensul că, se permite ca fermierul care beneficiază de plată directă, să participe prin acest transfer, în mod obligatoriu, an de an, la intervenția privind gestionarea riscurilor în agricultură. Este vorba de o contribuție privată din partea fermierului la un instrument de gestionare a riscurilor care să beneficieze de contribuție publică din partea FEADR, adică diferența de bani care merge către gestionarea riscurilor trebuie complementar susținută din bugetul FEADR. Mai concret, nu se poate lua un procent de 1%, 2%, orice procent din valoarea plăților directe cuvenite fiecărui fermier și să fie inclus direct în bugetul de 50 mil. al intervenției și, de acolo, să vedem ce se poate face, în urma reținerii se creează un fond constituit din aceste contribuții, iar fondul poate avea mai multe direcții de utilizare, de exploatare. Dacă se dorește suplimentarea bugetului de 50 mil., aceasta nu va fi din Pilonul I, ci doar redirecționat din alte intervenții din Pilonul II (de la investiții, LEADER, etc).

Domnul Găină a mai intervenit cu precizarea că este mai important de văzut ce se poate face cel mai bine cu bugetul existent; echilibrul nu înseamnă cum se alocă banii, ci cum aceștia creează efecte în piață.

Domnul secretar de stat Micu a încheiat prin a solicita membrilor participanți de a analiza alternativele discutate și de a veni cu propuneri, menționând totodată ca va fi transmis un chestionar pentru colectarea opiniilor partenerilor privind intervenția discutată.

Marius - Mihai MICU

SECRETAR DE STAT

Reuniunea SGL 2.3 Silvicultură 17 noiembrie 2021

Minută

Reuniunea subgrupului de lucru (SGL) 2.3 Silvicultură s-a desfășurat în sistem online în data de 17 noiembrie 2021, fiind organizată în contextul consultărilor pentru Planul Național Strategic (PNS) 2023-2027.

La eveniment au participat domnul ministru Nechita-Adrian OROS, domnul Marius MICU - secretar de stat în cadrul MADR, alături de doamna Daniela Rebega - director general AM PNDR și domnul Andrei Bălan - Șef serviciu SMMC (Serviciul Măsură de Mediu și Climă) AM PNDR, reprezentanți ai Autorității de Management pentru PNDR, ai Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură și ai Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, precum și reprezentanți ai asociațiilor/organizațiilor/instituțiilor partenere în elaborarea PNS, în calitate de membri ai SGL Silvicultură.

Domnul Ministru Nechita-Adrian OROS a deschis reuniunea aducând în atenția participanților că MADR a lansat la începutul lunii noiembrie a.c. procesul de consultare cu partenerii privind propunerile de plan financiar și de intervenții care vor face obiectul sprijinului prin Planul Național Strategic (PNS) pentru perioada 2023-2027, care va continua pe tot parcursul lunii noiembrie a.c. în 12 subgrupuri de lucru în care sunt reuniți peste 160 de parteneri economici și sociali pentru consultarea tuturor intervențiilor care vor fi incluse în PNS.

Domnul ministru a precizat că pentru această reuniune se intenționează abordarea următoarelor aspecte:

- ✓ o prezentare a draftului intervenției privind „Împădurirea și crearea de suprafețe împădurite”;
- ✓ o prezentare a draftului intervenției privind „Angajamentele de silvo-mediu” (reprezentanții SMMC - AM PNDR);
- ✓ discuții și opinii ale membrilor SGL cu privire la propunerile prezentate (cu accent pe propuneri care să vizeze eficiența aplicării angajamentelor actuale, creșterea impactului aplicării standardelor superioare, simplificarea implementării).

Domnul ministru a făcut câteva precizări cu caracter general legate de acest draft al intervenției. Referitor la sprijinul pentru împădurire și crearea de suprafețe împădurite, acesta a fost introdus în România prin PNDR 2007-2013 - Măsura 221 și a continuat din anul 2015 prin activarea sM 8.1 a PNDR 2014-2020. Deși au fost alocate sume importante pentru acest tip de sprijin, interesul deținătorilor de terenuri și implicit rata de accesare au fost scăzute. Până în anul 2021 a fost angajată suma de 18,36 mil. EUR, fiind sprijinit un număr de 92 de beneficiari, pentru împădurirea unei suprafețe de 1.586 ha.

În ceea ce privește sprijinul pentru silvo-mediu, acesta a fost introdus în România prin activarea sM 15.1 a PNDR 2014-2020. Pe parcursul implementării s-a înregistrat un interes din ce în ce mai crescut al deținătorilor de terenuri forestiere pentru acest tip de sprijin.

Până în anul 2021 (cele mai recente date disponibile furnizate de APIA) a fost angajată suma de 141,41 mil. EUR, fiind sprijinit un număr de 921 de beneficiari, pentru managementul extensiv/durabil al unei suprafețe de 912.595 ha.

În finalul intervenției, dl. ministru a menționat că alocarea financiară propusă în cadrul PNS 2023-2027 pentru sprijinul acordat prin cele 2 intervenții adresate sectorului silvic este de:

- ✓ 15 mil. EUR pentru intervenția privind „împădurirea și crearea de suprafețe împădurite” și
- ✓ 45 mil. EUR pentru intervenția privind angajamentele de „silvo-mediu”.

Domnul Secretar de Stat Marius Micu a reiterat care este alocarea financiară pentru cele două intervenții, ținta pentru intervenția privind „împădurirea și crearea de suprafețe împădurite” fiind de 1.200 ha, iar plățile făcându-se pentru costuri standard care acoperă costurile de înființare și întreținere a plantației, cu o valoare medie de 12.500 EUR/ha (cu variații în jurul acestei valori în funcție de zonă și categoria teren vizată de proiect). Prin această măsură se sprijină înființarea de: corpuri de pădure (suprafețe de teren care se întind pe mai mult de 0,25 ha, cu arbori mai înalți de 5 m și consistența de peste 10%) și perdele de protecție (inclusiv cordoanele forestiere).

Ținta pentru intervenția pentru silvo-mediu este cca. 300.000 ha, iar plățile se vor face pentru acoperirea costurilor standard care acoperă costurile suplimentare și/sau pierderi de venituri, cu o valoare medie de 30 EUR/ha (în funcție de numărul de pachete accesate și dimensiunea suprafeței angajate/degresivitate). Se vizează implementarea a 2 pachete:

- ✓ Pachetul 1 - asigurarea de zone de liniște (minimum 20% din suprafața angajată): cca. 38 €/an/ha;
- ✓ Pachetul 2 - utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri (în afara zonelor de liniște): cca. 137 €/ha/an.

În continuare a luat cuvântul dl. Andrei Bălan care a prezentat cele două intervenții, detaliind condițiile care vor fi aplicabile acestor măsuri în perioada de programare 2023-2027.

Referitor la măsura dedicată împăduririi terenurilor agricole a menționat că scopul intervenției este de creștere a suprafeței ocupate de păduri la nivel național prin promovarea împăduririi suprafețelor agricole și neagricole făcând trimitere la faptul că suprafața împădurită a RO este sub media înregistrată la nivel european, precum și la obiectivele specifice și nevoile identificate în analiza PNS, precizând că indicatorul de care va măsura performanța implementării se referă la suprafața efectiv împădurită la finalul perioadei de implementare, detaliată pe corpuri de pădure și perdele de protecție.

Beneficiarii eligibili sunt deținătorii publici și privați de teren agricol și neagricol și formele asociative ale acestora. Această măsură vizează înființarea de perdele forestiere de protecție (suprafața terenului propus spre împădurire trebuie să fie de cel puțin 0,5 ha iar suprafața minimă împădurită compactă să fie de cel puțin 0,1 ha) și trupuri de pădure, unde suprafața terenului propus spre împădurire trebuie să fie de cel puțin 1 ha și suprafața compactă minimă împădurită să fie de cel puțin 0,5 ha.

Au fost trecute în revistă condițiile de eligibilitate, inclusiv cele specifice legate de categoriile de teren eligibile, menționându-se în noua perioadă de programare se are în vedere eliminarea unei condiții referitoare la categoriile de teren neeligibile, terenurile grevate de sarcini putând fi eligibile.

Se vor menține cele două prime acordate în actuala perioadă de programare. Prima 1 cuprinde costuri necesare întocmirii proiectului tehnic de împădurire, costuri legate de crearea suprafeței împădurite precum și costuri cu împrejmuirea plantației. A doua primă se acordă în anii următori înființării suprafeței împădurite, pe o perioadă de 12 ani și sunt

eligibile următoarele costuri: costuri legate de lucrările de întreținere a plantației pentru o perioadă de maximum 6 ani, costuri necesare realizării lucrărilor de îngrijire a arboretelor efectuate după închiderea stării de masiv (costuri standard pentru două lucrări de îngrijire a arboretelor pe cele trei tipuri de forme de relief - câmpie, deal, munte), precum și compensații pentru acoperirea pierderilor de venit agricol ca urmare a împăduririi terenurilor agricole (acordate pentru o perioadă de 12 ani). Față de perioada anterioară de programare se vor acoperi și costurile legate de schimbarea categoriei de folosință și includerea în Fondul Forestier Național (FFN) a suprafețelor împădurite (pentru cazurile în care beneficiarii optează pentru includerea în FFN), costurile legate de lucrările de irigare/udare, precum și cele legate de asigurarea îndrumării tehnice de specialitate pentru lucrările care trebuie realizate pe perioada de angajament. Sunt cheltuieli eligibile și costurile pentru refacerea plantației acordate în cazul apariției unui eveniment produs de factori biotici sau abiotici până la momentul realizării celei de a doua lucrări de întreținere a plantației (până la maximum 75% din costul standard legat de lucrările pentru înființarea plantației, dacă pierderile de puieți depășesc pragul de 20%) precum și costuri legate de lucrările de întreținere a plantației pentru anul I sau pentru anul II, după caz, pentru suprafața plantației neafectată de un eveniment produs de factori biotici sau abiotici, în cazul refacerii plantației ca urmare a apariției unui astfel de eveniment. Ca și până acum, nu sunt eligibile acțiunile de înființare de plantații de arbori din specii forestiere cu ciclu scurt de producție, arbori cu creștere rapidă întrebuițați pentru producerea de energie sau pomi de Crăciun.

Dacă nivelul de accesare al acestei intervenții va fi ridicat, se vor aplica și criterii de selecție care vor prioritiza: zonele care înregistrează deficit de păduri, împădurirea pe suprafețe mai mari, realizarea de perdele forestiere de protecție în vecinătatea culturilor agricole, împădurirea terenurilor situate în unitățile administrativ-teritoriale (UAT) afectate de fenomenele de aridizare, eroziune sau salinizare, lucrări de împădurire care propun cel puțin 2 specii de bază în compoziție.

Deținătorii de terenuri agricole și neagricole în proprietatea statului și deținătorii de terenuri agricole și neagricole în proprietatea UAT-urilor sau asociații ale acestora, beneficiază numai de sprijinul acordat în baza Primei 1.

Numai deținătorii de terenuri agricole, încadrați în categoria fermierilor activi la momentul depunerii aplicației, pot beneficia de compensații pentru acoperirea pierderilor de venit agricol ca urmare a împăduririi terenurilor (componentă a Primei 2).

Lucrările de înființare a plantațiilor forestiere se vor realiza în maximum 2 ani de la data semnării angajamentului.

Alte elemente de detaliu ale acestei măsuri au fost prezentate în draftul fișei intervenției care a fost transmisă participanților anterior acestei întâlniri.

Referitor la plăți, nu s-au identificat elemente care să conducă la variații semnificative ale costurilor față de momentul la care a fost actualizată metodologia de calcul aplicată pentru SM 8.1, astfel se estimează că plățile se vor situa la niveluri similare.

Datorită interesului crescut al deținătorilor de suprafețe împădurite față de intervenția pe plăți de silvo-mediu, dl. Andrei Bălan a precizat că se vor continua tipurile de angajamente care au fost implementate până acum. Alocarea va fi de 45.000.000 EUR. Mai există unele sume care vor fi tranzitate în următoarea perioadă de programare - aproximativ 13 milioane EUR care vor acoperi plățile care se vor face pentru a acoperi angajamentele actuale pentru silvomediu.

Măsura de silvomediu se va aplica în continuare pe întreg teritoriul național. Obiectivele specifice acestei măsuri sunt: contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice,

precum și la energia durabilă, promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul, contribuția la protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor. Și această intervenție răspunde unor nevoi identificate anterior, iar performanța acestei măsuri se va vedea în numărul de hectare sau numărul altor unități care fac obiectul angajamentelor în materie de mediu și climă sau care fac obiectul angajamentelor de menținere pentru împădurire și agrosilvicultură.

Beneficiari eligibili pot fi proprietarii de terenuri din fondul forestier național (FFN) precum și asociații ale acestor proprietari.

Au fost descrise pe scurt cerințele intervenției, similare cu cele aferente exercițiului financiar anterior, acestea fiind deja cunoscute din perioada anterioară de implementare. Angajamentele de silvo mediu vizează o perioadă de 5 ani și cuprind doar acele cerințe care depășesc cerințele obligatorii relevante prevăzute de legislația națională în domeniul silvic sau dreptul intern relevant. Intervenția este formată din 2 pachete, pachetul 1 - Asigurarea de zone de liniște și pachetul 2 - Utilizarea atelajelor la colectarea lemnului din rărituri care poate fi aplicat doar în combinație cu Pachetul 1.

Au fost trecute în revistă condițiile de eligibilitate pentru suprafață și pentru beneficiari. Sunt eligibile terenurile acoperite cu păduri și terenuri destinate împăduririi sau reîmpăduririi, cu excepția suprafețelor încadrate în tipul I funcțional (T I), cu condiția ca terenurile destinate împăduririi sau reîmpăduririi să nu reprezinte mai mult de 15% din suprafața angajată, suprafața minimă pentru care se încheie angajamentul este de cel puțin 100 ha, suprafețele care fac obiectul angajamentului trebuie să fie identificate în format electronic și suprafața trebuie să facă parte dintr-un amenajament silvic în vigoare. În ceea ce privește beneficiarul, acesta trebuie să își ia angajamentul privind respectarea cerințelor specifice pachetelor de silvo-mediu pentru care aplică, trebuie să dețină contract de administrare/ prestări servicii silvice cu un ocol silvic autorizat și trebuie să participe cu toată suprafața deținută de acesta într-o unitate de producție și/sau protecție.

Costurile acoperite prin plata compensatorie, care va fi acordată în cadrul acestei intervenții, vizează costurile suplimentare și/sau pierderile de venituri înregistrate în urma aplicării condițiilor prevăzute de fiecare tip de angajament, iar aceste costuri sunt calculate ca și costuri standard pe baza indicatorilor relevanți.

Și în cadrul acestei măsuri, analizând metodologia de calcul, nu s-au observat variații mari ale indicatorilor realizați, motiv pentru care plățile sunt similare cu cele din perioada anterioară de programare, iar pentru a evita o supracompensare se va menține sistemul de degresivitate în funcție de mărimea suprafeței angajate.

Se are în vedere și aplicarea unor criterii de selecție acordându-se prioritate aplicațiilor pentru care indicatorul „ponderea pădurilor situate în tipul funcțional T II în total suprafață angajată” este mai mare, pentru suprafețele de pădure situate în zone cu înaltă valoare naturală și în același timp se va încerca prioritizarea solicitărilor depuse de deținătorii de păduri reprezentați de persoane fizice sau asociații ale acestora.

În finalul prezentării dl. Andrei Bălan a propus ca discuțiile care vor urma, să conducă la identificarea unor elemente care pot duce la îmbunătățire, respectiv o simplificare privind implementarea acestor intervenții.

Domnul Secretar de Stat Marius Micu a dat cuvântul membrilor SGL, nu înainte de a preciza că acest domeniu va fi foarte bine finanțat prin PNRR.

Domnul Valeriu TABĂRĂ - președinte al Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu Șişești” (ASAS) a ridicat problematica silviculturii în raport cu rolul MADR, propunând

și implicarea Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor (MMA) în discuții. Domnia sa a precizat că perdelele forestiere de protecție se realizează în baza unui plan național deoarece acestea nu vizează o simplă fermă, ci ar trebui să se aibă în vedere și infrastructura de transport, circuitul curenților având în vedere că acestea servesc la ameliorarea condițiilor climatice, contribuie la ameliorarea secetei pedologice și atmosferice. De asemenea propune inventarierea terenurilor erodate pentru ca amenajările silvo-pastorale să potențeze zonele de la care există așteptări mai mari pentru agricultură. Infrastructura forestieră ar trebui legată de proiectele silvopastorale și de bazinele hidrografice pentru ceea ce înseamnă protecția apei.

Domnul Muscă Ciprian (Asociația Forestierilor din România - ASFOR) a precizat că sprijină cele două măsuri, însă, având în vedere că prin PNRR s-a luat angajamentul să se împădurească 49.000 ha, cele 1200 ha propuse spre împădurire prin PNS sunt văzute ca o dublare a finanțării și consideră că era bine dacă aceste sume de bani erau direcționate pe o altă măsură dedicată silviculturii în cadrul PNS. A propus ca măsurile finanțate de UE să vizeze și altceva decât liniștea la silvomediu și împădurirea și să abordeze crearea de depozite, finanțarea de utilaje și drumuri forestiere, subliniind nevoia mare de drumuri forestiere. Ca exemplu, România are o densitate medie de 6 m de drum la ha fata de 40 m de drum la ha în alte state membre, 60 m de drum la hectar în Austria, Germania. La discuțiile pentru elaborarea PNRR s-a comunicat faptul ca în cazul în care componentele pe care le solicită a fi finanțate, respectiv drumurile forestiere, depozitele, utilajele prietenoase cu mediul nu sunt incluse în PNRR, acestea vor putea face obiectul finanțării prin PNS, însă se constată că acestea nu sunt susținute nici în PNS. Propunerea este de a avea în vedere măcar 2 măsuri din cele 3 prezentate din zona de silvicultură și prelucrare a lemnului, aceste măsuri vizând dezvoltarea rurală.

Domnul Secretar de Stat Marius Micu a menționat că cele două măsuri răspund unor obiective de mediu și climă, iar propunerile de finanțare (echipamente, achiziții în sectorul forestier) răspund unor obiective de investiții. MADR intenționează prioritizarea înființării de perdele forestiere, care este o acțiune complementară acțiunilor din PNRR, demararea implementării urmând să fie făcută după încheierea implementării PNRR, neexistând risc de dublă finanțare.

În completare, doamna director general Daniela Rebeca a precizat că draftul de regulament UE privind Planurile Strategice prevede clar care sunt articolele ce prevăd finanțarea măsurilor pentru mediu și climă. Ceea ce precizează dl. Muscă sunt investiții și se încadrează la alte prevederi ale propunerii de regulament. Dacă se decide finanțarea acestor tipuri de investiții, acestea nu se vor încadra la obiectivele de mediu și climă.

Domnul Secretar de Stat Marius Micu a adăugat că s-au reținut toate propunerile dlui. Muscă Ciprian acestea urmând să fie analizate.

Domnul Prof. Dr. Ioan Seceleanu - Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu Șișești” (ASAS) și-a exprimat surprinderea cu privire la lipsa participării unor reprezentanți de la Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor.

Referitor la împădurire, faptul că după atâția ani de implementare, doar 1.856 ha au fost împădurite prin PNDR se poate interpreta ca fiind un eșec. Domnia sa a propus ca MADR și MMA să abordeze altfel problema, menționând că sunt sute de mii ha teren agricol care acum sunt ineficiente din punct de vedere al exploatării agricole, dar acestea sunt identificate la institutele de specialitate, cunoscându-se nivelul și gradul de eroziune din punct de vedere al exploatării agricole. Propunerea mai vizează continuarea programului de împădurire, dar cu identificarea unei alte abordări. Referitor la perdele forestiere - cele care protejează cultura agricolă - acesta a menționat că Academia Română a considerat că este obligată să creeze un model astfel că, de 7-8 ani a inițiat un proiect de creare a

perdelor forestiere pentru terenurile pe care le are în proprietate privată. A menționat că fondurile ar trebui prioritizate către înființarea de perdele forestiere, în locul împăduririi unor suprafețe foarte mici. Există Institutul Național de Cercetare în Silvicultura care are capacitatea tehnică de a crea proiecte tehnice pentru perdele forestiere destinate culturilor agricole.

Cu privire la dosarul pe care îl depune un beneficiar de plăți pe silvomediu la APIA dl. Seceleanu propune simplificarea documentației pentru SM15.1 cu ajutorul specialiștilor în silvicultură. Referitor la degresivitate, domnia sa propune o precizare mai clară în sensul de a se menționa că „de la 501-1000 ha sprijinul este 85% din valoarea plății” și nu „ce depășește 500 ha până la 1000 ha sprijinul este 85% din valoarea plății”. Prof. Dr. Ioan Seceleanu a reiterat importanța unui program de investiții pentru realizarea de drumuri forestiere. Dacă pădurea nu are drumuri forestiere, arborii sunt transportați prin târâre și astfel, solul are de suferit, erodându-se. Extinderea rețelei de drumuri forestiere generează respectarea amenajamentelor silvice, fiind limitate tăierile la cât este necesar.

Domnul Secretar de Stat Marius Micu a menționat faptul că MMAP a fost invitat. Referitor la valoarea sprijinului, domnia sa a precizat că alocarea și abordarea sunt foarte clare și anume până la 500 ha sprijinul este de 100%, iar între 501 ha și 1000 ha sprijinul este de 85%, dar se va avea în vedere o exprimare cât mai clară. De asemenea, a precizat că toți participanții au la dispoziție o săptămână pentru transmiterea observațiilor și propunerilor asupra drafturilor de fișe ale măsurilor, prin intermediul chestionarelor care le vor fi comunicate după întâlnire.

Domnul Adrian Crețu (președinte Asociația Administratorilor de Păduri - AAP) a subliniat că alocările sunt foarte mici în silvicultură, considerând că împăduririle au fost un eșec, adăugând faptul că introducerea suprafețelor împădurite în FFN este restrictivă. Domnia sa a mai propus ca toate plățile să fie acordate administratorilor terenurilor, care lucrează efectiv respectivele terenuri și nu proprietarilor terenurilor, în mod similar cu plățile pentru agricultură. Dl. Crețu a solicitat încă o linie de finanțare pentru plățile compensatorii Natura 2000, pentru alinierea RO la celelalte SM ale UE, pe lângă cele pentru drumuri forestiere, depozite și utilaje.

Domnul Secretar de Stat Marius Micu a precizat, referitor la anvelopa financiară, că sumele pentru cele două intervenții nu vor putea fi suplimentate, continuându-se această măsură prin PNS, deși există o alocare substanțială și prin PNRR. De asemenea, în privința plăților pentru Natura 2000, domnul secretar de stat a mai adăugat că la Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor există un program în desfășurare, precizând că este așteptat, după această întâlnire, și documentul de poziție al dlui. Adrian Crețu.

Domnul Radu Melu (WWF ROMÂNIA) - A ridicat și dumnealui problema alocărilor foarte mici pentru cele două intervenții. De asemenea, a mai precizat că măsura de împădurire și înființare de perdele forestiere ar trebui gândită diferit și anume să se pornească de la nevoia de înființare de perdele forestiere și nu de la proprietarii care vor să acceseze această măsură, pentru a se îndeplini obiectivele de mediu și climă. Dl. Melu a mai adăugat că măsura, în maniera actuală, va avea un impact redus. În conformitate cu raportul Curții Europene, sursa de finanțare pentru acest sector este PAC, nu PNRR. De asemenea, domnia sa a mai adăugat că se impune o măsură Natura 2000 pentru că proprietarii care au terenuri forestiere în siturile Natura 2000 înregistrează multe costuri și cheltuieli, mai ales în contextul modificării procedurii evaluării de mediu - SEA.

Referitor la măsura de silvomediu a mai precizat că ar fi benefică utilizarea atelajelor pentru transportarea lemnului, însă acest pachet a fost foarte slab accesat.

Măsura de silvomediu ar trebui să susțină și proprietarii pădurilor din afara fondului forestier și să existe măsuri de sustenabilitate pentru proprietarii pădurilor din afara fondului forestier care vor să le mențină ca păduri. Pentru pajiștile împădurite, propunerea vizează ca

proprietarii să poată opta pentru menținerea pajiștilor cu vegetație forestieră și încadrarea ca „pădure” pe care să se aplice norme de silvomediu, fără a fi incluse în fondul forestier sau schimbarea categoriei de folosință sau menținerea în categoria de „pajiști” cu obligativitatea întreținerii acestora. O altă propunere vizează ca infrastructura agricolă și forestieră să rămână distinct încadrate în măsuri de investiții, așa cum a fost pe SM4.1 din PNDR 2014-2020.

În concluzie, domnia sa a subliniat importanța unei măsuri Natura 2000 reiterând că sumele alocate acestor intervenții, fiind foarte mici, nu vor îndeplini obiectivele de mediu și climă.

Referitor la aspectele de mediu și climă, domnul Secretar de Stat Marius Micu, a precizat că, potrivit prevederilor regulamentelor PAC, este prevăzută o alocare obligatorie de cel puțin 35% pentru măsurile de mediu și climă și bunăstarea animalelor, iar România are stabilită o alocare de 36%. Având în vedere că bugetul total al PNS este de 15,9 mld. EUR și trebuie acoperite nevoi în diverse domenii, nu consideră că sumele alocate pe măsurile dezbătute azi sunt sume extrem de mici. Având în vedere că în etapa inițială aceste două măsuri nici nu erau finanțate, finanțarea lor în cuantum de 60 milioane EUR este considerată satisfacătoare, iar suma nu va fi modificată.

Domnul Cătălin Tobescu (Federația Proprietarilor de Păduri și Pășuni din România Nostra Silva) a precizat că este foarte importantă utilizarea oportunității de a finanța cele 500.000 ha în sisteme silvopastorale cu scopul de a fi menținută vegetația forestieră pe aceste suprafețe. Conform art. 40 din propunerea de Regulament pentru Planurile Strategice este necesar să se acorde plăți compensatorii pentru dezavantajele implementării Directivei Natura 2000. Există un grup de lucru interministerial care funcționează de 4-5 ani, în cadrul căruia au existat discuții privind necesitatea de a implementa o măsură dedicată siturilor Natura 2000. Totodată, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor a demarat elaborarea unui studiu pentru identificarea măsurilor care se impun a fi aplicate în aceste zone și pentru calcularea plăților compensatorii necesare pentru fermierii care dețin terenuri forestiere în siturile Natura 2000. Studiul se află pe circuitul de avizare, a fost transmis de MMAP în comisia tehnică silvică de avizare. Studiul a identificat 10 tipuri de intervenții și restricții impuse prin planurile de management ale siturilor Natura 2000, pornind de la restricții de recoltare integrală a masei lemnoase, restricții privind aplicarea doar de măsuri de conservare, privind înlocuirea tipurilor de pădure către tipuri naturale fundamentare, foarte multe insule de îmbătrânire, lemn mort. Având în vedere că există prevedere în propunerea de Regulament pentru planurile strategice, consideră că ar trebui luat în considerare rezultatul acestui studiu pentru a se acorda plăți compensatorii pentru dezavantajele implementării Directivei Natura 2000. Cu siguranță va fi un dialog între ministere pentru a se ajunge la un consens. A reiterat ca și antevorbitorii săi ideea sumelor mici alocate precum și oportunitatea existenței în continuare a măsurilor de investiții.

Domnul Cătălin Tobescu a ridicat problema sinergiilor între elementele prezentei discuții și ecoschemele din PNS finanțate din Pilonul I având în vedere valoarea uriașă a sumei (2,5 mld. EUR), considerând că este oportună stabilirea unei pentru păduri, respectiv pășuni cu arbori, subliniind nevoia unei mai bune fundamentări privind domeniul forestier. Dl. Cătălin Tobescu și-a exprimat speranța ca în urma dezbaterilor MADR să fundamenteze mai bine măsurile pentru domeniul forestier.

Domnul Secretar de Stat Marius Micu a precizat că se vor lua în considerare toate propunerile, dar în limita plafonului existent. De asemenea, referitor la ecoscheme, a menționat că nu există nicio sinergie cu măsurile împădurirea și crearea de suprafețe împădurite și angajamentele de silvo-mediu.

Domnul Ioan Seceleanu (ASAS) a făcut referire la precizarea antevorbitorului său, cu privire la 500 mii ha pădure în pajiștile României (stabilită de IFN) considerând neclară metodologia prin care IFN poate stabili încadrarea unei păduri în categoria pajiște sau în categoria fond

forestier. De asemenea, a menționat că mărirea suprafeței de păduri s-a realizat artificial, prin trecerea categoriei de pajisti împădurite în fondul forestier, dar din punctul de vedere al caracteristicii densitatea arborilor, acestea nu pot fi considerate a face parte din fondul forestier. De asemenea, a mai precizat că există obligativitatea menținerii unui anumit număr de arbori/ha în pajiștile forestiere și ar trebui să treacă o perioadă mai mare de timp pentru ca acea vegetație să se dezvolte până să ajungă la caracteristicile specifice unei păduri și să fie considerată fond forestier. Conform legii pajiștilor, schimbarea categoriei de folosință este foarte riguroasă, foarte bine definită și foarte greu se poate schimba și categoria pajiști împădurite în categoria fond forestier.

Domnul Ioan Jeleu - vicepreședinte ASAS a dorit să facă o completare referitoare la faptul că UE definitivează în prezent noua strategie silvică a UE care e planificată a fi dezbătută în data de 19.11.2021 la Comisia Europeană, precizând că ASAS a făcut o serie de observații pe care le-a trimis Comisiei Europene cu privire la necesitatea luării în calcul a particularităților regiunilor.

Domnul Melu Radu (WWF ROMÂNIA) a dorit să sublinieze încă o dată că WWF ROMÂNIA nu a solicitat includerea suprafețelor de pajiști împădurite în fondul forestier, ci a susținut necesitatea aplicării unor practici minimale de sustenabilitate pentru aceste suprafețe. Referitor la discuția față de cele 500.000 ha, a precizat că valoarea aparține IFN, iar definiția este furnizată de FAO nefiind cea din Codul silvic.

Domnul Secretar de Stat Marius Micu a încheiat lucrările reuniunii, nu înainte de a preciza că există flexibilitate în ceea ce privește distribuirea celor 60 milioane EUR, atât în contextul creării unei noi intervenții, cât și pentru revizuirea celor existente, însă numai în condițiile regulamentului. La finalul întâlnirii, domnul Secretar de Stat Marius Micu, împreună cu doamna Director General Daniela Rebegea, au adresat mulțumiri participanților pentru implicare și a reamintit că, timp de o săptămână, participanții pot să transmită răspunsurile la chestionare, precum și documentele de poziție cu propuneri.

Marius - Mihai MICU
SECRETAR DE STAT

